

Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Hatu külas Matsu kinnistu eraldistel 13–17 harvendusraie ja aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes 07.08.2025 ja 21.08.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, otsustab Keskkonnaamet:

1.1 Jätta algatamata Matsu kinnistu (registriosa nr 8782602, katastriüksus katastritunnusega 56201:003:0291) eraldistel 13, 14 ja 15 harvendusraie ning eraldistel 16 ja 17 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele üldistele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Metsaomaniku Eremka OÜ (registrikood 10898261) esindaja Tiiu Ruubel esitas Keskkonnaametile 07.08.2025 metsateatiseid harvendusraie tegemiseks Matsu kinnistu eraldistel 13 (0,35 ha; hinnanguline raiemaht 10 tm) ja 14 (0,28 ha; hinnanguline raiemaht 2 tm) ning 21.08.2025 harvendusraie tegemiseks eraldistel 15 (0,87 ha; hinnanguline raiemaht 27 tm) ning aegjärgse raie tegemiseks eraldistel 16 (0,47 ha; hinnanguline raiemaht 27 tm) ja 17 (0,5 ha; hinnanguline raiemaht 28 tm). Metsateatiseid on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-te 50001152253, 50001152254, 50001155472, 50001155473 ja 50001155474 all.

Kavandatav raieala jääb Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Suursoo-Leidissoo linnuala ja Suursoo-Leidissoo loodusala ning siseriiklikult Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrusega nr 144 „Hoiualade kaitse alla võtmine Harju maakonnas” (edaspidi määrus nr 144) kaitse alla võetud Suursoo-Leidissoo hoiuala koosseisu.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõige 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Matsu kinnistu eraldistel 13 (0,35 ha; hinnanguline raie maht 10 tm), 14 (0,28 ha; hinnanguline raie maht 2 tm) ja 15 (0,87 ha; hinnanguline raie maht 27 tm) on kavandatud harvendusraiet. Aegjärkset raie on kavandatud eraldistel 16 (0,47 ha; hinnanguline raie maht 27 tm) ja 17 (0,5 ha; hinnanguline raie maht 28 tm).

Harvendusraiet tehakse hooldusraiena metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks (MS § 28 lõige 4 punkt 2, lõige 7 punkt 2). Harvendusraie tegemisel ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala viia väiksemaks sama paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud alammäärast (MS § 31 lõige 2). Pärast harvendusraiet ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem metsa majandamise eeskirja¹ (edaspidi MME) lisas 1 märgitust (MME § 6 lõige 4).

Aegjärgne raie on turberaiena uuendusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 1, MS § 30 lõige 1) ja seda tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lõige 6). Aegjärgse raie korral raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna (MS § 30 lõige 2).

Looduskaitseseaduse (LKS) § 14 lõige 6 sätestab, et kaitstaval loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti. LKS lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” punkti 2 järgi tehakse aegjärkset raie korduvate raiejärgudena. 45–64%-lise täiusega puistus tehakse aegjärkset raie kahe järguga, kusjuures esimese järguga ei tohi puistu esimese rinde täiust viia alla 30% ning 65%-lise ja suurema täiusega puistus tehakse aegjärkset raie vähemalt kolme järguga, kusjuures esimese järguga ei tohi puistu esimese rinde täiust viia alla 50%. Matsu kinnistu kehtivate 20.09.2021 registreeritud metsa inventeerimisandmete järgi on eraldistel 16 kasvava puistu esimese rinde täiust 80% ja eraldisel 17 kasvava puistu esimese rinde täiust 62%, seega antud juhul ei tohi aegjärgse raie esimese järguga viia puistute esimese rinde täiust vastavalt alla 50% ja alla 30%.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Matsu kinnistu asub Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Hatu külas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Padise Vallavolikogu 25.04.2002 määrusega nr 35 kehtestatud Padise valla üldplaneering² (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Padise vallas), millega alale täiendavaid raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² Kättesaadav: <https://laaneharju.ee/padise-valla-uldplaneering>.

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatavate raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud MME §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Matsu kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspriirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m)³ ei ole registreeritud teisi raieid (kehtivaid registrikandeid metsaregistris).

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldised 13–17 asuvad angervaksa kasvukohatüübis. Eraldisel 13 kasvab valmiva metsa arenguklassi kuuluv kaasik, eraldistel 14 ja 15 kasvavad keskealise metsa arenguklassi kuuluvad kaasikud ning eraldistel 16 ja 17 kasvavad küpse metsa arenguklassi kuuluvad kaasikud.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike,

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”, https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf.

metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, kuid need ei mõjuta oluliselt keskkonna vastupanuvõimet.

Raiet kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Eraldisel 13 ja osaliselt ka eraldil 14 (0,15 ha ulatuses) jäävad Vihterpalu jõe kalda piiranguvööndisse, mille ulatus on LKS § 37 lõige 1 punkti 2 alusel 100 m ning eraldil 13 ulatub 0,06 ha ulatuses ka veekaitsevööndisse, mille ulatus on veeseaduse (VeeS) § 118 lõige 2 punkti 2 alusel 10 m. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (LKS § 37 lõige 2). Veekogu kalda või ranna erosiooni ja hajuheite vältimiseks on veekogu kaldal või rannal veekaitsevöönd (VeeS § 118 lõige 1). Vihterpalu jõgi on Piirsalu jõe suudmest merre suubumiseni kantud keskkonnaministri 15.06.2004 määrusega nr 73 kehtestatud lõhe, jõforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse (§ 2 punkt 115).

Kavandatav raieala jääb terves ulatuses Suursoo-Leidissoo hoiualale. Suursoo-Leidissoo hoiuala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Suursoo-Leidissoo linnuala ja Suursoo-Leidissoo loodusala koosseisu.

Suursoo-Leidissoo hoiuala kaitse-eesmärk on määruse nr 144 § 1 lõige 1 punkti 19 kohaselt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (loodusdirektiiv)⁴ I lisas nimetatud elupaigatüüpide – rabade (7110*), siirde- ja õõtsiksoode (7140) ning liigirikaste madalsoode (7230) kaitse, III kaitsekategooria taimeliigi – hariliku porsa (*Myrica gale*) elupaiga kaitse ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ (linnudirektiiv) I lisas nimetatud liikide ning I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Liigid, kelle elupaika kaitstakse, on: soo-loorkull (*Circus pygargus*), sookurg (*Grus grus*) ja teder (*Tetrao tetrix tetrix*). Hoiualade kaitsekord on sätestatud LKS §-s 32.

Suursoo-Leidissoo linnuala ja Suursoo-Leidissoo loodusala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615).

Eraldisel 13 kavandatava raieala 30 m mõjualasse jäävad Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel I kategooria⁵ kaitsealuse linnuliigi kaljukotka (*Aquila chrysaetos*) ja II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaigad (registrikoodid vastavalt KLO9127224 ja KLO9134336).

Eraldisel 14 ja 15 jäävad osaliselt loodusdirektiivi sooelupaigatüübi (edaspidi ka sooelupaik) 7230 (liigirikkad madalsood) alale. Eraldistel 15, 16 ja 17 kavandatava raieala 30 m mõjualasse jääb loodusdirektiivi metsaelupaigatüübi (edaspidi ka metsaelupaik) 9080* (soostuvad ja soolehtmetsad) tunnustele vastav metsaala.

Eraldisel 13 kavandatava raieala 30 m mõjualasse jääb Läänemaa Suursoo maastikukaitseala Vihterpalu piiranguvöönd.

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>.

⁵ I ja II kategooria kaitsealuste liikide loetelu on toodud Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruses nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatavate raietöödega selliseid mõjusid tõenäoliselt ei kaasne. Kavandatav raieala asub inimasustusest eemal, lähimast talust linnulennult enam kui kilomeetri kaugusel.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöörduvus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

LKS § 32 lõige 4 sätestab, et metsaseaduse kohase metsateatise menetlemisel tuleb arvestada hoiuala kehtestamise eesmärki. Hoiuala valitseja võib kohustada: 1) tegema kavandatavat metsaraiet kindlaks määratud ajal; 2) kasutama kavandatava raie korral kindlaks määratud tehnoloogiat. Määruse nr 144 § 2 kohaselt on hoiuala valitseja Keskkonnaamet. Raietööde käigus ei kahjustata pinnast, kui tööd tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – eraldised 13 ja osaliselt ka eraldis 14 (0,15 ha ulatuses) jäävad Vihterpalu jõe kalda piiranguvööndisse ning eraldis 13 ulatub 0,06 ha ulatuses ka veekaitsevööndisse. VeeS § 119 punktide 2 ja 6 järgi on veekaitsevööndis keelatud puu- ja põõsarinde raie Keskkonnaameti nõusolekuta ning pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet. Keskkonnaamet annab nõusoleku veekaitsevööndis raietööde teostamiseks tingimustel, mis lähtuvad veekaitsevööndi eesmärgist.

Lõheliste elupaigana kaitstava veekogu veekaitsevööndis (10 m veekogu piirist) on keelatud metsa (sh alusmetsa ja põõsastiku) raie, mootorsõidukitega veekogu kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbastekitamine veekaitsevööndisse. Veekaitsevööndis raiet ei tehta ja väljaspool veekaitsevööndit raiete käigus ei teki lagedat ala, seega olulist mõju veekogule ei ole.

Kavandatavast raialast 30 m kaugusele põhja suunas jääb Metslõugu oja (ka Metslõugu peakraav). Tegemist on peakraaviga, st mitte loodusliku veekoguga. Kavandatav raieala jääb väljapoole antud veekogu 10 m laiust veekaitsevööndit ning kui ka võimaliku kokkuveo käigus välditakse reostust, kraavi kallaste kahjustamist ja kraavi ummistamist (VeeS § 119 punkt 6), siis raietöödel Metslõugu ojale olulist mõju ei ole.

Välisõhk ja kliima – kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, sh kooskõlas hoiualal kehtiva kaitsekorraga, sh ei ületa eraldistel 16 ja 17 kavandatava turberaielangi pindala LKS § 32 lõikega 4¹ sätestatud maksimaalset lubatavat turberaielangi

pindala. Harvendusraie ning aegjärgse raie I järgu järel ei teki lagedat ala, kavandatavatel raiealadel raiutakse puistud ühtlaselt hõredamaks, kusjuures harvendusraiel ei tohi puistute esimese rinde rinnaspindala langeda alla MME lisas 1 toodud alammäära ning aegjärksel raiel ei tohi puistute esimese rinde täiust viia alla LKS lisas toodud alammäära, mis on eraldise 16 puhul 50% ja eraldise 17 puhul 30%. Seega, raieid ei mõjuta eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – kavandatavad raied neid elemente oluliselt ei mõjuta. Raied on kavandatud kokku 2,47 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskõormus. Raietööde mõju on lokaalne ning elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega kuni üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Suursoo-Leidisoo looduslal ja Suursoo-Leidisoo linnualal. Suursoo-Leidisoo linnuala ja Suursoo-Leidisoo loodusala kaitse-eesmärgid on sätestatud korralduse nr 615 lisa 1 punkti 1 alapunktis 55 ja punkti 2 alapunktis 410.

Eelhindangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik ei Suursoo-Leidisoo linnuala ega Suursoo-Leidisoo loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja/või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

⁶ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN).

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote.

Kavandatavad raied jäävad Suursoo-Leidissoo loodusale ja Suursoo-Leidissoo linnualale.

Eraldistel 16 ja 17 kavandatav aegjärgne raie on turberaie esimene järk, mille käigus vähendatakse puistu esimese rinde täiust eraldisel 16 kuni 50%-ni ja eraldisel 17 kuni 30%-ni, võimaldamaks puistu looduslikku uuenemist vana metsa turbe all. Samuti säilib puistute esimene rinne eraldistele 13, 14 ja 15 kavandatavate harvendusraiete puhul, puistud raiutakse hajusalt hõredamaks ning puistute esimese rinde rinnaspindala ei tohi lageda alla MME lisas 1 toodud alammäära. Puistute esimene rinne säilib, metsamaastik ei killustu ja maastikuilme ei muutu oluliselt ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Eraldistel 15, 16 ja 17 kavandatava raiealaga piirneb lõunast ala, kus on registreeritud Suursoo-Leidissoo loodusala kaitse-eesmärgiks olev loodusdirektiivi elupaigatüüp 9080* (soostuvad ja soo-lehtmetsad). Antud metsaelupaik asub väikses osas Matsu kinnistu eraldiste 13, 14 ja 15 alal, kuhu raied ei ole kavandatud, valdavas osas riigimetsa kvartalil VP428 Vihterpalu metaskond 202 maaüksusel (katastritunnus 56201:003:0988) ning ulatub ka Tilikametsa maaüksusele (katastritunnus 56201:003:0399). Kuivõrd raiet ei tehta metsaelupaigas ning piirneval alal teostatavate raiete käigus puistute ülarinne säilib, siis ei saa piirneval alal esineva elupaigatüübi pindala väheneda, samuti ei halvene elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur.

Eraldistele 14 ja 15 kavandatavad raied jäävad osaliselt Suursoo-Leidissoo loodusala kaitse-eesmärgiks oleva loodusdirektiivi elupaigatüübi 7230 (liigirikkad madalsood) alale. Tegemist on kuivenduse tõttu osaliselt võsastunud madalsooga. Harvendusraie sellist sooelupaika ei kahjusta. Ilma inim mõjuga (kuivendus) oleks see ala lage ja kõrgema esinduslikkusega sooelupaik. Sooelupaigas kasvava metsa harvendamine seega ei kahjusta sookooslust ning mõõdukas puistu harvendamine aitab isegi kaasa liigirikkama rohukamara säilimisele.

Eraldisel 13 kavandatava raieala 30 m mõjualasse jääb I kategooria kaitsealuse liigi kaljukotka elupaik. Kaljukotka elupaikade kaitse on Suursoo-Leidissoo linnuala kaitse-eesmärkide seas. Kavandatav raie jääb kaljukotka piiritletud elupaigast väljapoole. Kaljukotka elupaiga piiritlemisel on arvestatud kaljukotka elupaiganõudlustega ja häirimistundliku alaga. Antud elupaik jääb Läänemaa Suursoo maasikukaitsealale (sh osaliselt sihtkaitsevööndite alale), mille kaitsekord tagab liigi ja tema elupaiga kaitse. Kavandatav raie kaljukotkast ei mõjuta.

Kavandatavad raied ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaikasid negatiivselt.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Lähim autoga läbitav tee jääb kavandatavast raiealast põhja. Metsaelupaik 9080* piirneb kavandatava raiealaga lõunast, seega on ebatõenäoline, et kokkuvedu teostataks läbi metsaelupaiga. Üldreeglina tuleb metsamajandamisel elupaigatüüpides sõitmist vältida, kuid kui see ei ole võimalik, siis tuleb kokkuveoteede kavandamise lähtuda üldistest põhimõtetest, mis on leitavad Keskkonnaameti kodulehelt⁸.

Kavandataval raiealal ja selle 30 m mõjualas ei asu muid Suursoo-Leidissoo loodusala ja Suursoo-Leidissoo linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, mistõttu kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Suursoo-Leidissoo linnuala ja Suursoo-Leidissoo loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

⁸ <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/tegevused-kaitstavatel-aladel/muud-luba-vajavad-tegevused#juhis-kaitstavatel-a>.

Raied on kavandatud Suursoo-Leidissoo hoiualal. Mõju hoiuala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Suursoo-Leidissoo loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Eraldisel 13 kavandatava raieala 30 m mõjualasse jääb ka II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise elupaik. Kavandatav raieala jääb metsise piiritletud elupaigast väljapoole. Metsise elupaiga piiritlemisel on arvestatud metsise elupaiganõudlustega ja häirimistundliku alaga. Antud elupaik jääb valdavas osas Läänemaa Suursoo maastikukaitsealale (sh osaliselt sihtkaitsevööndite alale) ja osaliselt ka Suursoo-Leidissoo hoiualale ning kaitstavate alade kaitsekord tagab liigi ja tema elupaiga kaitse. Kavandatav raie metsist ei mõjuta.

Eraldisest 13 teisele poole Vihterpalu jõge jääb Läänemaa Suursoo maastikukaitseala Vihterpalu piiranguvöönd. Läänemaa Suursoo maastikukaitseala on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 21.07.2005 määrusega nr 198 „Läänemaa Suursoo maastikukaitseala kaitse-eeskiri”. Kavandatav raieala jääb väljapoole maastikukaitseala ning selle piiranguvööndiga, mis on kaitseala majanduslikult kasutatav osa (kaitse-eeskirja § 11 lõige 1), piirneval alal teostatavatel raietel, mille käigus ei teki lagedat ala, ei ole olulist mõju maastikukaitsealale.

Raiealal ja selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud muid teisi kaitstavaid loodusobjekte, mida raie mõjutaks.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatavatel raietel ei ole olulist kumulatiivset mõju. Raietel säilib puistute esimene rinne (ei teki lagedat ala). Seega, kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju kaitse-eesmärkidele. Teadaolevalt ei kavandata raiealal ega selle lähiümbruses muid tegevusi, millega raiete mõju võiks kumuleeruda.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kavandatavate raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

LKS § 32 lõige 4 alusel seab hoiuala valitseja tingimuse, et raietööde (sh kokkuvedu) tegemine on lubatud külmunud pinnasega. Pinnas peab olema külmunud sellisel määral, et tööde teostamisel ei tekiks pinnasekahjustusi.

MME § 6 lõike 4 kohaselt ei tohi pärast harvendusraiet puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem sama eeskirja lisas 1 märgitust.

Aegjärgse raie puhul ei tohi lähtuvalt LKS § 14 lõikest 6 ja LKS lisast viia esimese järguga puistu esimese rinde täiust madalamale kui LKS lisas sätestatud (eraldisel 16 puhul alla 50% ja eraldisel 17 puhul alla 30%, vt p 3.1.1).

Tulenevalt VeeS § 119 punktide 2 ja 6 on Vihterpalu jõe veekaitsevööndis keelatud metsa (sh alusmetsa ja põõsastiku) raie, mootorsõidukitega veekogu kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbastekitamine. LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

LKS § 32 lõige 1 sätestab, et hoiuala moodustatakse loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku soodsa seisundi tagamiseks. Raietel on soovitatav säilitada osa surnuid ja surevaid puid, jalalseisvaid puutüükaid, lamapuitu, õõnsuste, lõhede või lennuavadega ning väga suure rinnasdiameetriga (üle 40 cm) või ebatavalise kasvuga puid. Sellised elemendid metsas võimaldavad leida elu- ja toitumispaiku erinevatele linnu-, putuka- ja seeneliikidele, suurendades seega ka liigilist ja vanuselist mitmekesisust.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud MMe-ga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelalus

Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Suursoo-Leidisoo loodusala ja Suursoo-Leidisoo linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsemeetmetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Raimond Kaev
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond